

Wanafunzi wa lugha nyingi za Rhode Island

Mswada wa Haki za Familia na Wanafunzi

Kiswahili
Swahili

Juni 2022

Kama mzazi au mlezi mwenye watoto wenye umri wa kuenda shule, una haki fulani nchini Marekani, na chini ya sheria ya shirikisho, watoto wako wana haki ya elimu ya bure ya umma kabla ya K-12.

Wewe na watoto wako mna haki hizi bila kujali hali ya uhamiaji, asili ya kitaifa, au lugha ambayo wewe na watoto wako mnazungumza. Haki zako ni sawa ikiwa wewe ni raia, wakaazi, wahamiaji, au asiye na hati.

Katika hati hii, Idara ya Elimu ya Rhode Island itaelezea kategoria tatu pana za haki: huduma za lugha, ufikiaji wa elimu, kuandikisha na faragha.

Tunatumaini haki hizi zitakuwezesha kusaidia masomo ya watoto wako na kuwatetea wakati inahitajika.

Wewe ni sauti ya mtoto wako, na una haki ya kuwasiliana na wafanyakazi wa shule na wilaya ili kuhakikisha watoto wako wanaweza kufikia msaada ili waweze kustawi kihisia, kijamii na kimasomo.

Ikiwa una maswali yoyote kuhusu haki zako au za watoto wako, usisite kuwasiliana nasi katika Idara ya Elimu ya Rhode Island info@ride.ri.gov

1 Huduma za Lugha

Kama mzazi, **una haki ya kuwa na mkalimani / mtafsiri aliyehitimu** katika lugha unayopendelea kwa mwingiliano muhimu na wilaya ya shule.

Ufikiaji wa mkalimani aliyehitimu, hata hivyo, haipaswi kukuzuia kutembelea shule za watoto wako. Unapotaka kuzungumza na mtu katika shule, **unaweza kuuliza shule kutoa mkalimani**. Baadhi ya shule zina **mahusiano ya wazazi** ambao wanaweza kufanya kazi hii. Ikiwa tafsiri itahitajika, kuratibu ziara mapema inashauriwa kuongeza muda wako.

Mwingiliano muhimu ni pamoja na lakini sio finyu kwa: uandikishaji, programu ya lugha, kozi za hali ya juu, au elimu maalum, huduma zinazohusiana na kongamano la mwalimu kwa mzazi, mikutano ya IEP, sera ya mwanafunzi isiyobagua na matangazo ya nidhamu, na taratibu za malalamiko.

Pia **una haki ya kupokea habari za maana kutoka kwa shule katika lugha unayochagua na kuelewa**. Shule zinahitajika kisheria kuwajulisha wazazi wa lugha nyingi maelezo sawa ambayo wazazi wanaozungumza Kiingereza hupokea kuhusu programu, huduma, au shughuli katika wilaya ya shule. Shule lazima ziharibu, mara nyingi iwezekanavyo, kutafsiri habari wanazotuma nyumbani katika lugha ya msingi ya familia, au kutoa tafsiri.

Watoto wako **wana haki ya kupokea huduma za lugha ikiwa wanahitaji kujifunza Kiingereza**, na lazima ujulishwa kisheria kuhusu programu hizi. Ili kuanza, **shule zitakuuliza ujaze Utafiti wa Lugha ya Nyumbani**. Hii itasaidia kubainisha ikiwa mtoto wako anahitaji kutahiniwa ili kuona ikiwa anastahili maagizo ya maendeleo ya lugha ya Kiingereza. Shule zinahitajika kisheria kutambua wanafunzi wa lugha nyingi kwa sababu maendeleo ya Kiingereza yanaweza kuathiri ufikiaji sawa wa elimu ya wanafunzi wa lugha nyingi, na ikiwa tathmini ya uchunguzi wa lugha ya serikali itaamua kuwa mtoto wako anastahili huduma maalum za lugha, shule lazima itoe maagizo haya.

Ikiwa mtoto wako anastahili, mwanafunzi wako anaainishwa kama mwanafunzi wa lugha nyingi, **na unapaswa kutarajia kupokea maelezo kuhusu programu ya lugha ambayo mtoto wako atakuwa akishiriki, njia za mafundisho zinazotumiwa katika programu zingine zinazopatikana, na habari kuhusu jinsi programu zinatofautiana**. Lazima ufahamishwe kila mwaka kwamba mtoto wako ataandikishwa katika programu ya maendeleo ya lugha, na wakati mtoto wako anatoka kwenye huduma. Unapaswa pia kufahamishwa juu ya haki yako ya kuchagua mtoto wako kutoka kwa programu ya maendeleo ya lugha.

2

Ufikiaji wa Elimu

Watoto wako **wana haki ya ufikiaji sawa kwa programu na huduma zote zinazotolewa na wilaya ya shule ambayo inapatikana kwa wanafunzi wengine.** Programu na huduma hizi zinapaswa kuwa mwafaka kwa umri wa mtoto wako na kiwango cha darasa na kujumuisha zile zinazohitajika kwa kuhitimu.

Watoto wako **wana haki ya kupokea mafundisho yote ya maudhui ya msingi,** ambayo ni pamoja na masomo kama vile Kusoma / Sanaa ya Lugha, Hesabu, Sayansi, na Mafunzo ya Jamii, katika kiwango sawa ya masomo kama watoto wengine wote. Kuwa wanafunzi wa lugha nyingi haipaswi kuathiri uwezo wao wa kufikia mafundisho ya maudhui ya msingi.

Watoto wako **wana haki ya kupata kikamilifu shughuli za mitaala ya ziada** (vilabu vya baada ya shule, michezo, nk) katika wilaya ya shule. Kuwa wanafunzi wa lugha nyingi haipaswi kuathiri uwezo wao wa kushiriki katika shughuli za mitaala ya ziada.

Watoto wako **wana haki ya huduma za usaidizi zinazoendana na zile ambazo shule /wilaya hutoa kwa wanafunzi wote.** Huduma maalum za usaidizi kwa watoto wenye ulemavu wa kimwili, akili, kihisia, na masomo zinapatikana kwa wanafunzi wote wa shule za umma. Ikiwa unaamini watoto wako wanapaswa kupata huduma maalum lakini shule haijui mahitaji yao, tafadhali piga simu shuleni na uombe msaada.

Msaada wa kuingilia kati unapatikana kwa wanafunzi wote, na mara nyingi huitwa MTSS. **MTSS sio elimu maalum, lakini inapatikana kusaidia wanafunzi katika kufikia malengo yao ya masomo, tabia, jamii na kihisia.**

3 Kuandikisha na faragha

Una haki ya kusajili watoto wako shuleni bila kuulizwa kutoa taarifa au makaratasi ambayo yanaweza kufunua hali yako au ya watoto wako ya uhamiaji. Shule haziruhusiwi kisheria kuhitaji hati ambazo zinakatiza au kumkatisha tamaa mwanafunzi kinyume cha sheria kujiandikisha au kuhudhuria shule.

Shule na wilaya za shule zinaweza kuuliza rekodi za chanjo na uthibitisho wa umri kutoka kwa kliniki au daktari, **pamoja na uthibitisho wa makazi** (kama vile bili ya matumizi ambao unaonyesha anwani yako ya sasa); hata hivyo, **wafanyakazi wa shule au wilaya hawaruhusiwi kuhitaji familia kutoa nambari za usalama wa kijamii au hati za uhamiaji kama vile visa, kadi za makazi au uthibitisho wa uraia.** Sio lazima ujibu maswali kuhusu hali yako au ya mtoto wako ya uhamiaji, maswali kama hayo kuhusu mahali pa kuzaliwa kwa mtoto wako.

Shule **nyingi za umma hutoa kiamsha kinywa cha bure au cha bei ya chini na chakula cha mchana** kwa wanafunzi wanaohitaji. Utahitaji kujaza fomu ya shirikisho, ambayo inakuuliza kuorodheshe washiriki wa familia yako, tarehe za kuzaliwa, mahusiano, na mapato ya familia. **Hauhitaji kadi ya usalama wa kijamii ili kufikia huduma hii.**

Shule haziruhusiwi kugawiza taarifa ambazo zinaweza kufunua maelezo ya kibinafsi ya mwanafunzi, isipokuwa inaruhusiwa na sheria au kupewa ruhusa ya maandishi na wazazi wa mwanafunzi. Haki ya faragha inalindwa na sheria inayoitwa FERPA, na sheria hii pia inawapa wazazi haki ya kisheria, kukagua rekodi za elimu za mtoto wao shuleni, kuwaelezea ikiwa inahitajika, kuomba sasisho na marekebisho, na kuwa na rekodi za elimu ya mtoto wao kutumwa kwa shule nyingine kwa wakati unaofaa ikiwa wanataka mtoto wao kuhamishwa shule.

Tunathamini kujitolea kwako kwa mafanikio ya watoto wako.